

Autor: Patrick Cockburn

Znovuobjevení se vůdce Islámského státu (ISIS) Abú Bakra al-Bagdádího vyvolalo podobný rozruch, jako tomu bylo v případě Usámy bin Ládina po 11. září. Tento dopad je o to silnější, že po březnové ztrátě posledních území, oficiálně ovládaných ISIS, už mnozí skupinu odepisovali coby závažnou hrozbu.

Al-Bagdádí: Za pět let se toho může změnit opravdu hodně

Masakr více než 250 civilistů na Šrí Lance prokázal, že Islámský stát neztratil schopnost dostat se na globální titulní stránky sebevražednými útoky proti civilistům. „S radostí v srdci jsem vyslechl zprávy o našich bratřích na Šrí Lance, kteří převrhli křížácké kolébky, a pomstili tak naše bratry v Baghúzu,“ prohlásil al-Bagdádí.

Těsně před atentáty v Kolombu a jeho okolí přísahal vůdce místní teroristické buňky věrnost al-Bagdádímu.

Kolik se toho skutečně změnilo zveřejněním prvního videozáznamu vůdce ISIS za pět let? Jeho nové vystoupení jistě má značný symbolický význam, protože se objevovaly opakované zprávy o jeho zabití nebo vážném zranění. Posiluje to dojem, že Islámský stát navzdory sérii direktů a porážek zůstává fungující organizací, jakkoliv ztratila většinu svých vojenských kapacit.

Dosud naposled se však al-Bagdádí objevil v roce 2014 na záběrech z Velké mosulské mešity. Islámský stát s omezenou bojovou silou tehdy šokoval celý svět obsazením města, bráněného početnou a dobře vyzbrojenou iráckou armádou. Svůj triumf i mnohé následující označil Islámský stát za známky boží přízně.

Byli to ale jeho bojovníci, kdo na sklonku devět měsíců trvajícího obležení města vyhodil na útěku z Mosulu do vzduchu zbytky Velké mešity. Al-Bagdádí se tak vrací na scénu ve chvíli porážky, nikoliv triumfu.

Islámský stát vynaložil nesmírné úsilí, aby svého vůdce udržel naživu, přestože tolik jeho níže postavených předáků zahynulo. Je pravděpodobné, že až zhruba do poloviny obležení Bagdádí žil utajeně v Mosulu. Velitelé irácké armády byli tehdy přesvědčení, že prudký protiútok islamistů, při kterém nasadili početné eskadry sebevražedných atentátníků, a tak se

jim nakrátko podařilo prolomit linie obléhatelů, byl podniknut ve snaze dostat vůdce do bezpečí, než bude příliš pozdě.

Bojovníci ISIS podle místních obyvatel východní Sýrie loni s jistotou nevěděli, zda jejich samozvaný chalífa žije nebo ne. Velitelé (emíři) jim prý řekli, že dlouhodobý osud jejich hnutí není plně závislý na jeho přežití. Mnozí tak uvěřili, že je po smrti.

Jeho nové vystoupení vyvolává i další otázky: jakými způsoby a jak důkladně se organizace připravila na ztrátu svého teritorium ovládajícího chalífátu z let 2014-5, který sahal od bagdádských předměstí až bezmála ke Středomoří? Přes veškerý svůj fanatismus jsou totiž vojenští velitelé ISIS zdatní a zkušené bojovníky, kterým muselo být jasné, že poziční válku proti tolika silnějším protivníkům nemohou vyhrát.

Připravili si proto skrýše, zásoby, zbraně i zkušené bojovníky a organizátory, aby jejich hnutí zcela nezaniklo se ztrátou jejich poslední opevněné výspy ve východosyrském městě Baghúzu.

V rozlehlých pustinách pouští západního Iráku a východní Sýrie lze najít mnoho úkrytů. Na územích kdysi ovládaných chalífátem, včetně jeho bývalých faktických hlavních měst Mosulu v Iráku a syrské Rakky, dochází k rostoucímu počtu bombových útoků i cílených atentátů.

Při hodnocení současné síly ISIS bychom však neměli ztrácet míru. Al-Bagdádí je sice důležitým symbolem, ale uplynulých pět let jasně ukázalo, že není příliš dovedným stratégem. V roce 2014 plnou silou napadl syrské a irácké Kurdy, kteří sami o válku příliš nestáli a raději by zůstali víceméně neutrální. Jeho jedinou reakcí na každý problém pak bylo brutální násilí, čímž množství nesmiřitelných nepřátel jeho skupiny narostlo natolik, až se to pro Islámský stát stalo nezvladatelné. A na tom se nic nezměnilo.

Článek Patricka Cockburna *Al-Baghdadi Is Alive, But He's Always Been a Poor Strategist* vyšel na stránkách novin *The Independent* 30. dubna 2019.